

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผลการแข่งขันกับรูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อในการแข่งขัน กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 38 คณะผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสังเขป ดังนี้

● กีฬาเซปักตะกร้อ

1. การเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ
2. วิวัฒนาการกีฬาเซปักตะกร้อ
3. ลักษณะเด่นของกีฬาเซปักตะกร้อ
4. ประโยชน์ของกีฬาเซปักตะกร้อ
5. องค์ประกอบของทักษะกีฬาเซปักตะกร้อ
6. รูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อ
 - 6.1 รูปแบบการเล่นเกมรุก
 - 6.2 รูปแบบการเล่นเกมรับ
7. แนวความคิดในการพัฒนาการฝึกกีฬาเซปักตะกร้อ

● การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

● งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

● กรอบแนวคิดของการวิจัย

กีฬาเซปักตะกร้อ

1. การเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ

การเล่นกีฬาเซปักตะกร้อโดยทั่วไปนั้นจะแบ่งเป็น 2 ฝ่ายๆละ3คน ผู้เล่นคนหนึ่งในสามคนจะเป็นผู้เสิร์ฟลูก และอยู่ด้านหลังเรียกว่า “ผู้เสิร์ฟ (Server หรือ Tekong)” ผู้เล่นสองคนอยู่ด้านหน้า โดยคนหนึ่งอยู่ด้านซ้าย อีกคนหนึ่งอยู่ด้านขวา คนที่อยู่ด้านซ้ายเรียกว่า “หน้าซ้าย (Left Inside)” และคนที่อยู่ด้านขวาเรียกว่า “หน้าขวา (Right Inside)” เริ่มเกมการเล่นด้วยการเสิร์ฟจากทีมที่เลือกเสิร์ฟ โดยผู้เล่นตำแหน่งหลังของทีมนั้นเป็นผู้เสิร์ฟไปยังฝ่ายตรงข้าม การเสิร์ฟนั้นจะพยายามเสิร์ฟให้ฝ่ายตรงข้ามรับไม่ได้ หรือถ้ารับได้ก็จะพยายามให้เสียการครอบครองบอล หรือเสียการทรงตัวของผู้เล่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในขณะที่เดียวกันฝ่ายรับซึ่งมีสิทธิ์เล่นได้ 3 ครั้ง ก็จะพยายามรับให้ได้ เพื่อที่จะให้ผู้เล่นฝ่ายของตนที่ทำหน้าที่เตะหรือตบ เข้าตบลูกกลับไปไปยังฝ่ายเสิร์ฟ ด้วยความแม่นยำ และรุนแรง โดยมีเป้าหมายให้ฝ่ายตรงข้ามรับไม่ได้ ก็จะจะได้คะแนน แต่ถ้ารับลูกเสิร์ฟไม่ได้ก็จะไม่มีโอกาสตบหรือเตะกลับไป จะเสียคะแนนทันที ในทางกลับกัน ถ้ารับลูกเสิร์ฟได้ และเตะกลับไปอีกฝ่ายรับไม่ได้ก็จะจะได้คะแนนทันที และจะได้เป็นฝ่ายเสิร์ฟต่อไป

เมื่อเป็นฝ่ายเสิร์ฟก็จะพยายามเสิร์ฟให้ได้คะแนน อีกฝ่ายหนึ่งก็จะเป็นฝ่ายรับลูกเสิร์ฟและจะพยายามตั้งลูกให้ได้ เพื่อจะให้ผู้เล่นฝ่ายของตนเข้าตบหรือเตะกลับมาด้วยความแม่นยำ และรุนแรง เพื่อหวังคะแนนเช่นเดียวกัน การเล่นก็จะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเล่นเป็นแบบนี้เรื่อยไป จนทีมใดทีมหนึ่งได้คะแนน 21 คะแนนก่อนก็จะเป็นฝ่ายชนะในเกมนั้น และจะต้องชนะกัน 2 ใน 3 เกมจึงจะถือเป็นฝ่ายชนะในการแข่งขันครั้งนั้น

2. วิวัฒนาการเซปักตะกร้อ

กีฬาเซปักตะกร้อ บันเป็นกีฬานานาชาติหนึ่งที่เกิดขึ้นในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างแท้จริง เพราะได้มีการเล่นและการจัดการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อระดับสากลครั้งแรกของภูมิภาคนี้ ในการแข่งขันกีฬาแหลมทอง (SEAP Games) ครั้งที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2507 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย การแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 3 นั้น กำหนดการจัดการแข่งขันเดิมจัดในปี พ.ศ. 2506 โดยมีประเทศกัมพูชาเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขัน แต่เนื่องจากมีปัญหาภายในประเทศไม่สามารถจัดการแข่งขันได้ ประเทศมาเลเซียจึงรับเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน โดยเสนอขอเพิ่มกีฬานานาชาติใหม่ คือ เซปัก-รากา (Sepak Raga) เข้าไปเป็นกีฬานานาชาติหนึ่งในโปรแกรมการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 3 ซึ่งประเทศมาเลเซีย ได้จัดประชุมกรรมการผู้เกี่ยวข้องทุกประเทศ เพื่อจัดเตรียม กฎ ระเบียบ กติกาต่างๆ สำหรับกีฬานานาชาติ โดยมีประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมที่สำคัญคือ ประเทศไทย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย ประเด็นการประชุมที่สำคัญประเด็นหนึ่งคือ ชื่อที่เหมาะสมสำหรับกีฬานานาชาติ ซึ่งได้มีการอภิปรายโดยใช้เวลานานพอสมควร ในที่สุด ก็ได้ชื่อใหม่ที่เหมาะสมทุกฝ่ายพอใจ คือ “กีฬาเซปักตะกร้อ” (Sepak Takraw) คำว่า “เซปัก” เป็นภาษามาเลเซีย ส่วนคำว่า “ตะกร้อ” เป็นคำไทยแท้มาแต่โบราณ

การแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อครั้งแรกในกีฬาแหลมทองนั้น ประเทศมาเลเซียได้อันดับ 1 ประเทศไทยได้อันดับ 2 ประเทศสิงคโปร์ ได้อันดับ 3 ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 ได้มีการจัดการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อผลการแข่งขันก็ยิ่งเหมือนเดิม คือ ประเทศมาเลเซียชนะเลิศ ประเทศไทยรองชนะเลิศ ต่อมาได้มีการบรรจุกีฬาเซปักตะกร้อเป็นกีฬานานาชาติหนึ่งในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ เมื่อปี พ.ศ. 2533 ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน มีการแข่งขันทั้งทีมเดี่ยว ทีมชุด ผลการแข่งขันประเทศมาเลเซีย ยังได้รับชัยชนะทั้งทีมเดี่ยวและทีมชุด ประเทศไทยนั้นได้อันดับที่ 2 อีกเช่นเดิม

ในปัจจุบัน กีฬาเซปักตะกร้อได้แพร่หลายไปในหลายๆ ประเทศทั่วเอเชีย ยุโรปและอเมริกาจะเห็นได้จากการจัดการแข่งขันกีฬาตะกร้อชิงแชมป์ ของประเทศไทย มีประเทศที่ส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันมากมาย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ฟิลิปปินส์ อเมริกา ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศใหม่ที่ส่งเข้าร่วมการแข่งขัน ส่วนกลุ่มประเทศเก่าก็มี สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย เป็นต้น จากการที่มีประเทศต่างๆ เข้าร่วมการแข่งขันมากขึ้น มาตรฐานการแข่งขันจึงสูงขึ้น มีรูปแบบการเล่นใหม่ๆ มากขึ้น กติกาก็มีการปรับเปลี่ยนให้ทันกับเกมและเทคนิคการเล่นอยู่เสมอ

สำหรับประเทศไทย กีฬาเซปักตะกร้อได้รับความนิยมสูงมาก ทุกภูมิภาคของประเทศและมีการเล่นการแข่งขันทุกระดับ ตั้งแต่ระดับรากหญ้า จนถึงระดับชาติ ในแต่ละภูมิภาคมีรูปแบบการเล่น

มาตรฐานเดียวกัน ส่วนเทคนิคหรือเอกลักษณ์การเล่นแต่ละภูมิภาคอาจจะแตกต่างกันบ้างในบางทักษะ ทำให้มีความโดดเด่นในการเล่นแตกต่างกัน ด้วยความนิยมในการเล่นกีฬา เซปักตะกร้อของคนไทยนี้เองที่ทำให้กีฬาเซปักตะกร้อไทยพัฒนาขึ้นมากในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา จะสังเกตได้จากผลการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อในซีเกมส์ และเอเชียนเกมส์ ซึ่งประเทศไทยจะได้รับชัยชนะมากขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ และเป็นชนิดกีฬาที่สองที่ได้รับการยกย่อง และจัดให้เป็นกีฬาอาชีพในประเทศไทยรองจากกีฬาฟุตบอล

3. ลักษณะเด่นของกีฬาเซปักตะกร้อ

การเล่นกีฬาเซปักตะกร้อมีลักษณะเด่นหลายประการที่เอื้ออำนวยต่อคนไทยในการเล่น เพราะลักษณะเหล่านี้สอดคล้องกับโครงสร้างทางด้านร่างกาย ความเป็นอยู่ อุปนิสัย ใจคอ ตลอดจนจนสภาวะเศรษฐกิจ สังคม และภูมิประเทศของไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน เช่น

3.1 อวัยวะที่ใช้ในการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ ส่วนใหญ่จะใช้หลังเท้า ข้างเท้าด้านในและด้านนอก แข็ง เชา ใหญ่ และศีรษะ เป็นต้น ซึ่งเป็นอวัยวะของร่างกายที่คนไทยชอบใช้สำหรับการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยดั้งเดิม เช่น มวยคาดเชือก มวยไทยอยู่แล้วทำให้การฝึกกีฬาตะกร้อของคนไทยเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

3.2 ทักษะขั้นสูงของเซปักตะกร้อจะใช้การกระโดด การเตะและการหมุนตัวในอากาศเหมาะสำหรับผู้เล่นที่มีรูปร่างไม่สูง และต่ำจนเกินไป เพราะถ้ารูปร่างสูงใหญ่ จุดศูนย์กลางของร่างกายจะยาว ซึ่งเป็นอุปสรรคกับการกระโดดหมุนตัวในอากาศ ถ้าต่ำเกินไปช่วงระยะในการเตะจะสั้นไม่เหมาะสม โครงสร้างหรือรูปร่างของคนไทย โดยทั่วไปมีขนาดพอเหมาะกับการที่จะเล่นกีฬาเซปักตะกร้อได้เป็นอย่างดี

3.3 ลูกตะกร้อมีขนาดที่ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป น้ำหนักไม่มาก คนไทยสามารถที่จะจับลูกตะกร้อมือเดียวได้อย่างสบายๆ ไม่เหมือนลูกฟุตบอล บาสเกตบอล หรือวอลเลย์บอล และถ้าคนไทยจับสองมือลูกตะกร้อจะอยู่ในอุ้งมือ และนิ้วทั้ง 10 จะชนกันได้พอดี

3.4 สนามที่ใช้ในการเล่นเซปักตะกร้อ สามารถใช้ได้ทั้งในร่มและกลางแจ้ง จะเป็นพื้นสนามหญ้า สนามคอนกรีต หรือพื้นไม้กระดาน ก็สามารถประยุกต์ใช้ในการเล่น การฝึก และการแข่งขันได้

3.5 เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการเล่นโดยทั่วไปไม่จำกัด ไม่พิถีพิถันมากมายนัก ให้พอมีกางเกง เสื้อยืด และรองเท้าถุงเท้าก็เพียงพอแล้ว จึงทำให้สะดวกกับการเล่นของคนไทยทั่วไป

3.6 เพศและอายุ ไม่เป็นข้อจำกัดสำหรับการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ จะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ เด็กสามารถเล่นร่วมกับผู้ใหญ่ ผู้หญิงสามารถเล่นร่วมกับผู้ชายก็ได้

3.7 อุปกรณ์ในการเล่น เช่น ลูกตะกร้อหาซื้อได้ง่าย ราคาถูก และซื้อเพียงลูกเดียวก็ใช้เล่นได้ กติกาการเล่น การแข่งขันก็มีไม่มาก เล่นได้ง่าย อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นก็มีน้อยเพราะไม่ใช้กีฬาปะทะและสามารถเล่นได้ทุกฤดูกาล

4 ประโยชน์ในการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ

4.1 การเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ สามารถใช้เสียง แสดงท่าทางต่างๆ ภายในทีมของตนได้ ช่วยให้ผู้เล่นผ่อนคลายความตึงเครียด สนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่กดดันหรือเก็บกด

4.2 กีฬาเซปักตะกร้อต้องอาศัยจังหวะ มีทั้งช้าและเร็ว ผู้เล่นต้องรู้จักแบ่งหน้าที่การเล่นอย่างเป็นระบบและต้องมีการประสานงานภายในทีมเป็นอย่างดี ฉะนั้นเซปักตะกร้อ จะช่วยปลูกฝังผู้เล่นให้เป็นคนมีอารมณ์สุขุม เยือกเย็น รอบคอบ รู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตัวเอง

4.3 ทำให้ผู้เล่นเกิดความรักสมัครสมานสามัคคีภายในทีม ระหว่างทีม และยังส่งเสริมให้รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่คณะ

4.4 ช่วยในการทำงานของระบบประสาท กล้ามเนื้อ และอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย สัมพันธ์กันมากขึ้น ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีสุขภาพพลานามัยที่ดี

4.5 ช่วยส่งเสริมให้ผู้เล่นรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (สุเมธ พรหมอินทร์, 2548 : 4-8)

5. องค์ประกอบของทักษะกีฬา เซปักตะกร้อ

องค์ประกอบทักษะพื้นฐานของกีฬาเซปักตะกร้อที่ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนมากประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ คือ การเตะลูกตะกร้อด้วยข้างเท้า เข้า ศีรษะ การเสิร์ฟ การพักลูก การตั้งหรือการชง การบล็อกหรือการสกัดกั้น การเล่นหน้าตาข่ายซึ่งแต่ละทักษะมีจุดมุ่งหมายของการเล่น และและวิธีการต่างๆ ดังที่ สุพจน์ ปราณี (2539 : 26 - 47) ได้กล่าวถึงพื้นฐานในการเล่นเซปักตะกร้อ พอสรุปได้ดังนี้

5.1 ลูกข้างเท้าด้านใน เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการเล่นที่มีประโยชน์และใช้ในระหว่างเกมการแข่งขันมากที่สุด เป็นการเล่นที่ผิดพลาดน้อยมาก สามารถลดปัญหาในการรับลูกเสิร์ฟ หรือการตั้งรับได้ นิยมใช้ในการเสิร์ฟ การรับลูกเสิร์ฟ การตั้ง หรือการชงลูกตะกร้อ หากฝึกจนเกิดความชำนาญจะสามารถใช้ได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ

5.2 ลูกหลังเท้า เป็นลูกพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องฝึกให้เกิดความชำนาญสามารถใช้ได้ทั้งเท้าซ้ายและเท้าขวา จะทำให้ผู้ฝึกมีความมั่นใจในตัวเอง ความสำคัญในการเล่นลูกหลังเท้า คือ ใช้ในการรับลูกเสิร์ฟที่เป็นลูกหยอด หรือลูกสั้นๆ หรือลูกพุ่งที่มีลักษณะต่ำ ลูกหลังเท้าใช้ประโยชน์ในการเป็นฝ่ายรุกโดยการเตะลูกกลางอากาศ และใช้ในการเสิร์ฟ (การส่งลูก)

5.3 ลูกศีรษะ เป็นลูกพื้นฐานหลัก มีความสำคัญและมีประโยชน์มากมาย ใช้ได้ง่ายและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีในเกมรุก สามารถที่จะกำหนดจุดตก หรือเปลี่ยนทิศทางได้ จะใช้รับลูกเสิร์ฟหรือลูกที่พุ่งเข้าหาตัวในระดับตั้งแต่กลางตัว (เอว) ถึงศีรษะขึ้นไป นอกจากนั้นยังใช้ตั้งลูกตะกร้อซึ่งนิยมรองลงมาจากการเล่นข้างเท้าด้านใน

5.4 ลูกเข้า ถือเป็นลูกที่มีความสำคัญรองจากการเล่นลูกข้างเท้าด้านใน (ลูกแป) ลูกหลังเท้า และลูกศีรษะ มีความจำเป็นที่ต้องใช้ในยามคับขัน ในการรับลูกเสิร์ฟที่พุ่งเข้าหาตัวในระดับปานกลาง และใช้ในการตั้งรับลูกจากเกมรุกที่พุ่งเข้าหาตัว ซึ่งไม่สามารถที่จะถอยได้ทันอีกแล้ว

5.5 ลูกข้างเท้าด้านนอก เป็นทักษะหนึ่งที่มีโอกาสใช้น้อยมาก ส่วนมากจะใช้รับลูกที่อยู่ห่างตัวก่อนไปข้างหลังและจวนตัวจริง ๆ หากผู้เล่นมีความพร้อม ระวังตัวอยู่เสมอไม่ประมาณการใช้ลูกข้างเท้าด้านนอกจะไม่เกิดขึ้นเลยตลอดการแข่งขัน

6. รูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อ

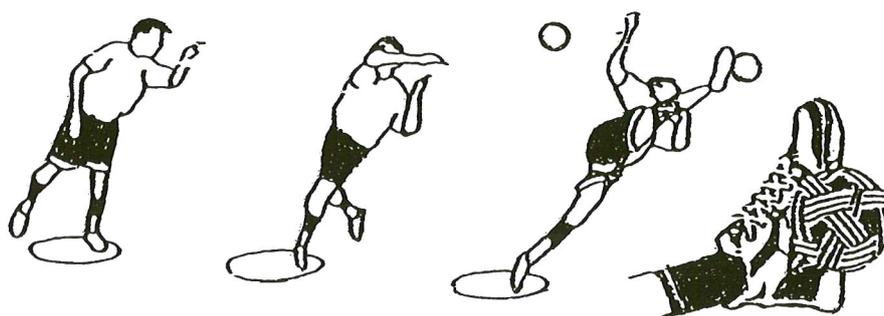
ในการแข่งขันรูปแบบการเล่นนั้นมีสิ่งสำคัญอยู่หลายประการที่เราปฏิบัติแล้วจะทำให้ทีมได้เปรียบคู่ต่อสู้ในการแข่งขัน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 2 แบบใหญ่ ๆ คือ รูปแบบในการรุก และรูปแบบในการรับ

6.1 รูปแบบในการรุก (Offensive Patterns)

ในการรุกกระทำได้หลาย ๆ วิธี และหลาย ๆ ทิศทางซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

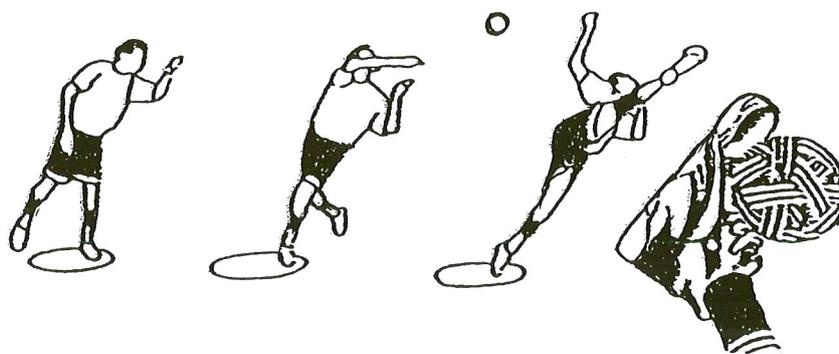
6.1.1 การรุกโดยฝ่ายเสิร์ฟ เป็นการรุกโดยการเปิดเกมการเล่น เริ่มต้นจากผู้โยนโยนลูกตะกร้อไปยังผู้เสิร์ฟ ผู้เสิร์ฟจะต้องยื่นเท้าใดเท้าหนึ่งอยู่ในวงกลมแล้วจึงเสิร์ฟลูกตะกร้อจากการโยนซึ่งทำการเสิร์ฟได้หลายวิธีดังนี้

1) การเสิร์ฟด้วยข้างเท้าใน เป็นทักษะที่นักกีฬาในทุกระดับนิยมใช้เสิร์ฟลูกตะกร้อมากที่สุด การเคลื่อนที่ของลูกตะกร้อจะเคลื่อนที่รวดเร็วและรุนแรง

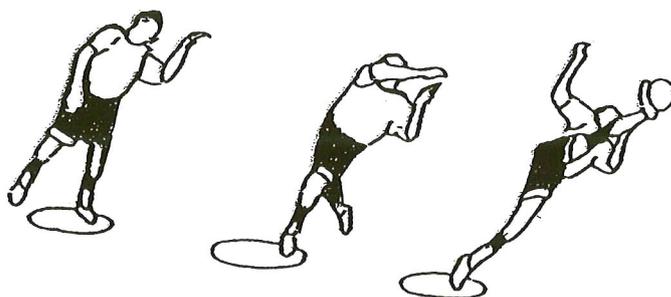
ภาพประกอบ 1 การเสิร์ฟด้วยข้างเท้าด้านใน

2) การเสิร์ฟด้วยหลังเท้า เป็นทักษะที่นักกีฬาที่ในระดับสูงจำเป็นต้องฝึก และมีนักกีฬาบางคนฝึกฝนจนเกิดความชำนาญสามารถนำมาใช้เป็นการเสิร์ฟหลัก ลักษณะการเคลื่อนที่ของลูกตะกร้อ จะมีความเร็ว ความรุนแรงและจะหมุนเข้าหาตัวผู้รับเสิร์ฟ ซึ่งยากแก่การรับลูกเสิร์ฟ ดังนั้น โอกาสที่จะได้คะแนนจากการเสิร์ฟจะสูงมาก

ภาพประกอบ 2 การเสิร์ฟด้วยหลังเท้า

3) การเสิร์ฟด้วยฝ่าเท้า เป็นทักษะที่นักกีฬาไม่ค่อยนิยมเล่นกันมากนักการเสิร์ฟลักษณะที่มีความสำคัญในการเล่นระดับสูงอย่างยิ่ง เพราะลักษณะการเคลื่อนที่ของลูกเตะกร้อมีหลากหลาย

ภาพประกอบ 3 การเสิร์ฟด้วยฝ่าเท้า

ข้อปฏิบัติสำหรับการเสิร์ฟ

1. ยืนในวงกลมด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่ง
2. หันด้านหน้า หันด้านข้าง หรือหันด้านหลังให้กับผู้โยนตามถนัด
3. ให้สัญญาณมือ เพื่อเป็นที่หมายให้กับผู้โยน
4. เตรียมย่อตัวด้วยเท้าหลังที่วางอยู่ในวงกลม
5. ตาควอลูกเตะกร้อที่ลอยมา
6. ไม่เหยียบเส้นวงกลม
7. ไม่กระโดดเตะลูกเตะกร้อ

ตำแหน่งลูกเสิร์ฟที่ดี

การเสิร์ฟลูกทุกครั้งควรเสิร์ฟให้ลงตามจุดที่ต้องการทุกครั้ง จะทำให้คู่ต่อสู้รับได้ยากยิ่งถ้ามีความรุนแรงด้วยแล้วก็จะเกิดผลดี ตำแหน่งต่าง ๆ ที่ผู้เสิร์ฟไปยังค้ำที่คู่ต่อสู้ไม่ถนัดจุดต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. บริเวณมุมด้านหลังทั้งสองข้าง
2. บริเวณแนวของเส้นหลังตลอดแนว
3. บริเวณของเส้นข้างทั้งสองข้าง
4. บริเวณใกล้กับตาข่าย

6.1.2 การรุกจากการรับลูกเสิร์ฟ

การรุกหลังจากการรับเสิร์ฟ คือ เมื่อผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามรุกมาแล้ว ผู้เล่นฝ่ายรับสามารถรับลูกตะกร้อได้แล้ว มีการตั้งลูกตามโครงสร้างของทีมเพื่อที่จะกระทำการรุกโดยใช้รูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ การรุกด้วยศีรษะ การรุกด้วยข้างเท้าด้านใน การรุกด้วยหลังเท้า และการรุกด้วยหน้าเท้า

1) การรุกด้วยศีรษะ คือการใช้ศีรษะโหม่งลูกตะกร้อตกลงสู่พื้นอย่างรุนแรง หรือการใช้ศีรษะเตะลูกเบา ๆ เพื่อหยอดลูกหน้าตาข่าย มีวิธีการดังต่อไปนี้

- 1.1) ยืนตัวตรงด้วยเท้าทั้งสอง เข่าย่อเล็กน้อย
- 1.2) ตาคูลูกตะกร้อ
- 1.3) มือยกขึ้นเพื่อการทรงตัว
- 1.4) เคลื่อนที่เข้าหาลูกตะกร้อที่ลอยอยู่ในอากาศ
- 1.5) กระโดดให้ตัวลอยอยู่ในอากาศ
- 1.6) ใช้ศีรษะตรงส่วนของหน้าผากสัมผัสลูกตะกร้อเบา ๆ เมื่อต้องการเล่น

ลูกหยอด

1.7) ใช้ศีรษะตรงส่วนหน้าผากสัมผัสลูกตะกร้ออย่างแรง เมื่อต้องการรุกอย่างรวดเร็วและแรง

2) การรุกด้วยข้างเท้าด้านใน คือ การใช้ข้างเท้าด้านในตบลูกตะกร้อที่ลอยอยู่หน้าตาข่ายและอยู่เหนือตาข่าย มีวิธีการดังต่อไปนี้

- 2.1) ยืนตัวตรงด้วยเท้าทั้งสอง เข่าย่อเล็กน้อย
- 2.2) ตาคูลูกตะกร้อ
- 2.3) มือยกขึ้นเพื่อการทรงตัว
- 2.4) เคลื่อนที่เข้าหาลูกตะกร้อที่ลอยในอากาศ โดยให้ไหล่ด้านตรงข้ามกับ

เท้าที่เตะหันเข้าหาตาข่าย

- 2.5) กระโดดขึ้นไปในอากาศ เท้าข้างที่เตะลูกตะกร้อลอยขึ้นเหนือตาข่าย

2.6) เหยียงเท้าให้สัมผัสกับลูกตะกร้อด้วยส่วนของข้างเท้าด้านใน

2.7) ใช้แรงจากการกระโดด และกำลังของเท้าข้างที่เตะลูกตะกร้อ

3) การรุกด้วยหลังเท้า คือ การใช้หลังเท้าเตะลูกตะกร้อ ตบลงสู่พื้นอย่างแรง ผู้เตะจะต้องหันหลังให้ตาข่าย ส่วนตำแหน่งของลูกตะกร้อ จะอยู่ทางด้านหน้าของผู้เตะ จะอยู่ทางซ้ายหรือทางขวาของผู้เตะก็สามารถจะเล่นลูกนี้ได้เหมือนกัน มีวิธีการดังนี้

3.1) ยืนทรงตัวด้วยเท้าทั้งสอง หันหลังให้ตาข่าย ย่อเข่าเล็กน้อย

3.2) ตาคูลูกตะกร้อ

3.3) มือยกขึ้นเพื่อการทรงตัว

3.4) เคลื่อนที่เข้าหาลูกตะกร้อที่ลอยอยู่ในอากาศ

3.5) ยกเท้าที่ไม่ได้เตะลูกตะกร้อลอยขึ้นไปในอากาศ

3.6) กระโดดด้วยเท้าที่เตะลูกตะกร้อสลับเท้าในอากาศ

3.7) เท้าที่เตะตะกร้อสัมผัสลูกตะกร้อด้วยส่วนของหลังเท้า

3.8) ลงสู่พื้นด้วยเท้าที่ไม่ได้เตะลูกตะกร้อด้วยเท้ามือ

3.9) การใช้แรงจากการเหยียงเท้าสลับในอากาศ

3.10) การเตะตะกร้อในท่านี้สามารถที่จะบังคับลูกตะกร้อให้ไปในทิศทางตรงทางซ้ายมือหรือทางขวาก็ย่อมกระทำได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความชำนาญของผู้เตะ

4) การรุกด้วยฝ่าเท้า คือ การใช้ฝ่าเท้าเหยียบลูกตะกร้อที่ลอยอยู่หน้าตาข่าย และเหนือตาข่ายอย่างแรง หรือการใช้ฝ่าเท้าเหยียบลูกตะกร้อเบา ๆ เพื่อหยอดลูกหน้าตาข่ายมีวิธีการดังต่อไปนี้

4.1) ยืนทรงตัวด้วยเท้าทั้งสอง เข่าย่อเล็กน้อย

4.2) ตาคูลูกตะกร้อ

4.3) มือยกขึ้นเพื่อการทรงตัว

4.4) เคลื่อนที่เข้าหาลูกตะกร้อที่ลอยอยู่เหนืออากาศ

4.5) หันหน้าเข้าหาลูกตะกร้อ

4.6) กระโดดให้ตัวลอยอยู่ในอากาศด้วยเท้าที่ไม่ได้เตะลูกตะกร้อ เท้าที่เตะ

ลูกตะกร้อยกสูงเหนือตาข่าย

4.7) ใช้ฝ่าเท้าตบลูกตะกร้อเบา ๆ เมื่อต้องการเล่นลูกหยอด

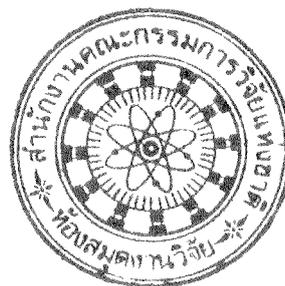
4.8) ใช้ฝ่าเท้าตบลูกตะกร้ออย่างแรง เมื่อต้องการรุกอย่างรวดเร็วและแรง

4.9) ใช้แรงจากท่อนขาที่เตะลูกตะกร้อ

ลักษณะการรุกด้วยผู้เล่นตำแหน่งต่าง ๆ

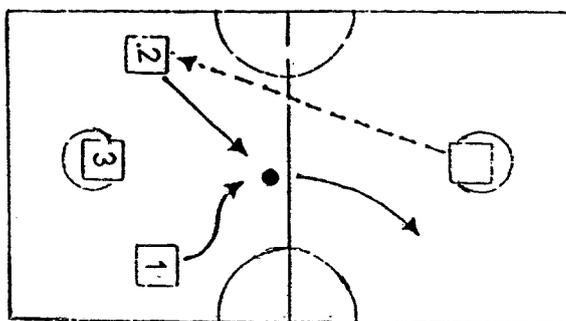
เป็นการรุกหรือโต้กลับด้วยเท้าหรือศีรษะด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเตะด้านข้าง การเตะสลับ การเตะหยอด หรือการโหม่งที่รุนแรงและรวดเร็ว (สถาพร เกตุแก้ว, 2545 : 22 - 28) โดยมีสัญลักษณ์และรูปแบบการเล่น ดังต่อไปนี้

-➔ ทิศทางการเสิร์ฟลูกเตะกร้อ
- ➔ การรับเสิร์ฟและตั้งลูกเตะกร้อ
- ~~~~~➔ การเคลื่อนที่ไปเตะลูกเตะกร้อ
- ~~~~~➔ ทิศทางของลูกเตะกร้อที่เคลื่อนที่
- ลูกเตะกร้อ
- 1 ผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา
- 2 ผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย
- 3 ผู้เล่นตำแหน่งหลัง
- ผู้เล่นที่เสิร์ฟลูกเตะกร้อ

1. การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

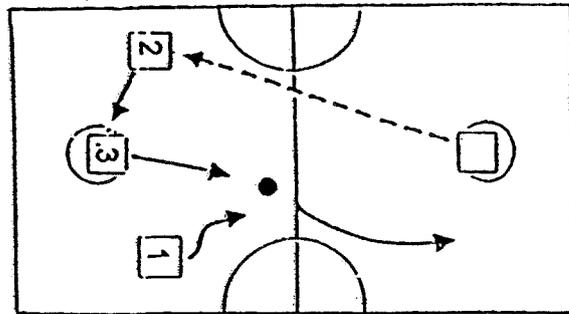
1.1 หน้าซ้ายรับลูกเสิร์ฟ แล้วเป็นผู้ตั้งลูกเตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าขวาเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 4

ภาพประกอบ 4 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

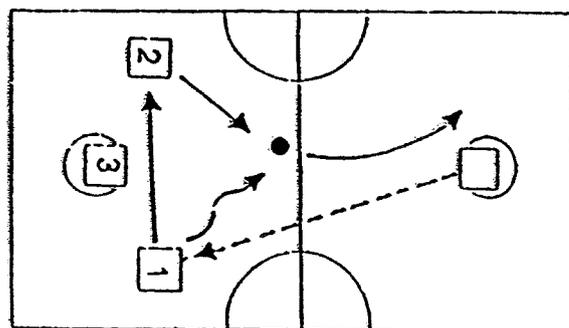
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่ 18 ต.ค. 2555
เลขทะเบียน 213324

1.2 หน้าซ้ายรับลูกเสิร์ฟ ส่งไปให้ผู้เล่นหลัง ผู้เล่นหลังตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าขวา เคลื่อนที่เข้ารุกทำคะแนน ดังภาพ 5

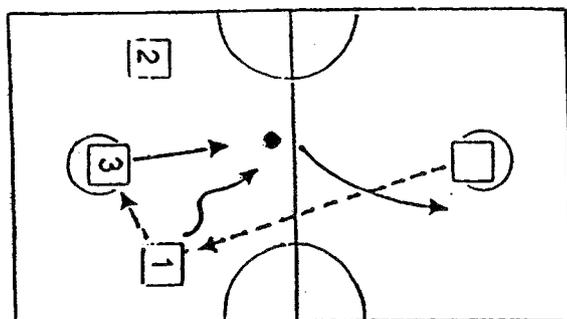
ภาพประกอบ 5 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

1.3 หน้าขวารับลูกเสิร์ฟ ส่งไปให้หน้าซ้าย ผู้เล่นหน้าซ้ายตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าขวา เคลื่อนที่ไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 6

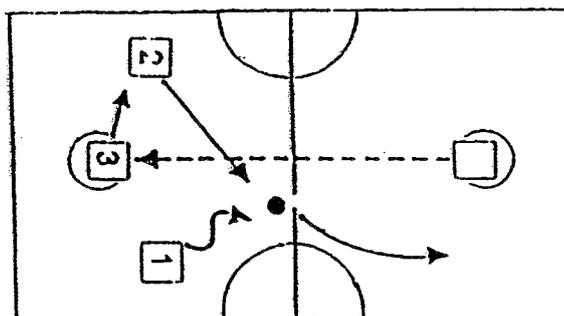
ภาพประกอบ 6 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

1.4 หน้าขวารับลูกเสิร์ฟ ส่งไปให้ผู้เล่นหลัง ผู้เล่นหลังตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าขวา เคลื่อนที่เข้ารุกทำคะแนน ดังภาพ 7

ภาพประกอบ 7 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

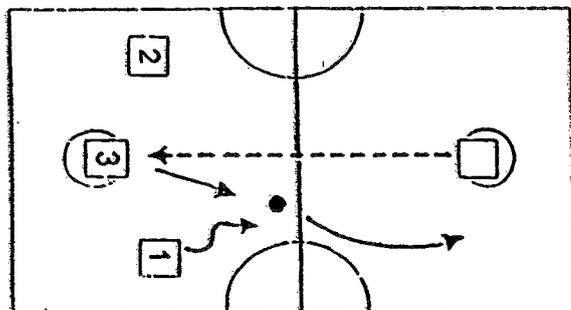
1.5 ผู้เล่นหลังรับลูกเสิร์ฟ แล้วส่งไปให้ผู้เล่นหน้าซ้ายตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าขวา เคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 8

ภาพประกอบ 8 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

1.6 ผู้เล่นหลังรับเสิร์ฟ แล้วเป็นผู้ตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าขวาเคลื่อนที่เข้ารุกทำคะแนน

ดั่งภาพ 9

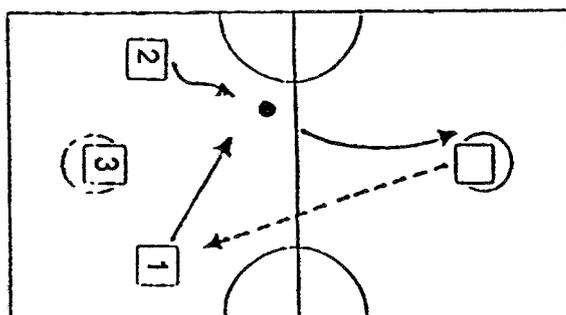

ภาพประกอบ 9 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

2. การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย

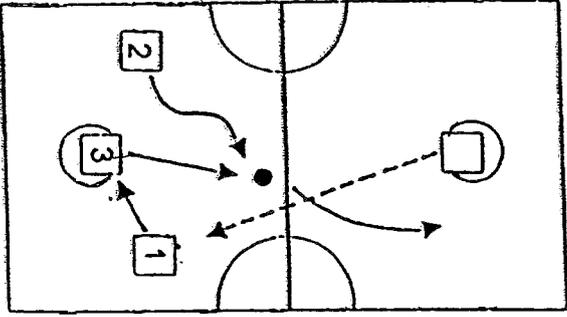
2.1 หน้าขวารับลูกเสิร์ฟ แล้วเป็นผู้ตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าซ้ายเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำ

คะแนน ดั่งภาพ 10

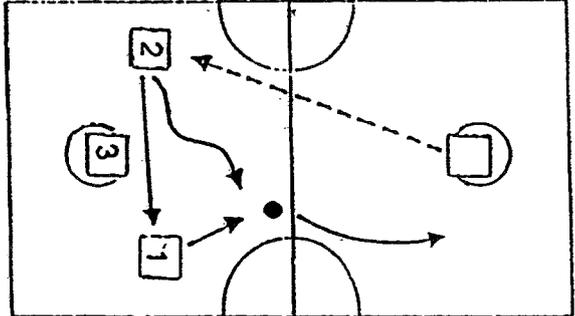
ภาพประกอบ 10 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

2.2 หน้าขวารับลูกเสิร์ฟ แล้วส่งให้ผู้เล่นหลัง ผู้เล่นหลังตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าซ้าย เคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 11

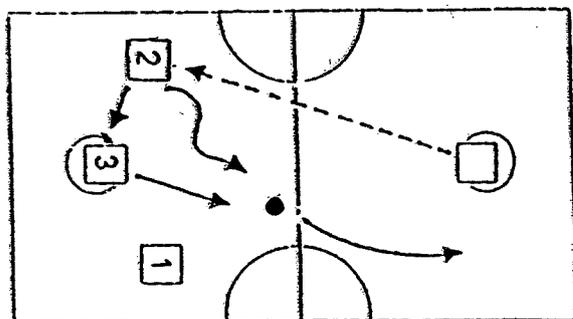
ภาพประกอบ 11 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา

2.3 หน้าซ้ายรับลูกเสิร์ฟ แล้วส่งไปให้ผู้เล่นหน้าขวา ผู้เล่นหน้าขวาวตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าซ้ายเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 12

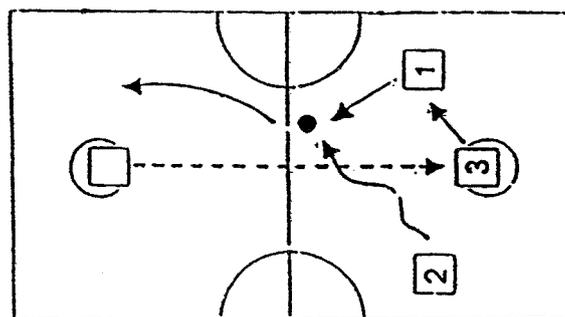
ภาพประกอบ 12 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย

2.4 หน้าซ้ายรับลูกเสิร์ฟ แล้วส่งไปให้ผู้เล่นหลัง ผู้เล่นหลังตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าซ้ายเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 13

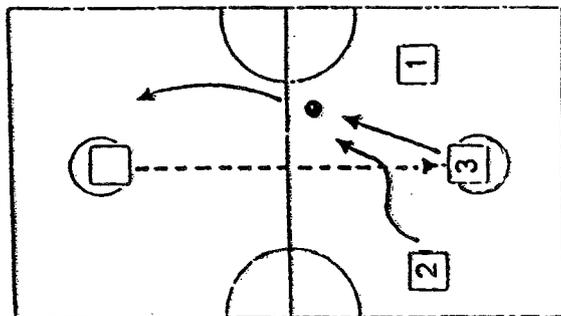
ภาพประกอบ 13 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย

2.5 ผู้เล่นหลังรับลูกเสิร์ฟ แล้วส่งไปให้ผู้เล่นหน้าขวา ผู้เล่นหน้าขวาวางตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าซ้ายเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 14

ภาพประกอบ 14 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย

2.6 ผู้เล่นหลังรับลูกเสิร์ฟ และเป็นผู้ตั้งลูกตะกร้อให้ผู้เล่นหน้าซ้ายเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ดังภาพ 15

ภาพประกอบ 15 การรุกโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย

ในเชิงของการรูกนั้น นอกจากผู้เล่นในตำแหน่งรุกจะต้องพบกับความกดดัน ความวิตกกังวล หรือความไม่มั่นใจในตัวเอง ในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในขณะที่แข่งขัน การสกัดกั้นก็คือปัญหาหรืออุปสรรคของการรุก ดังนั้นผู้เล่นในตำแหน่งนี้จะต้องมีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดี ไม่ใจร้อน มีความสุขุมรอบคอบ

6.2 รูปแบบในการรับ

1) รูปแบบในการรับลูกเสิร์ฟ

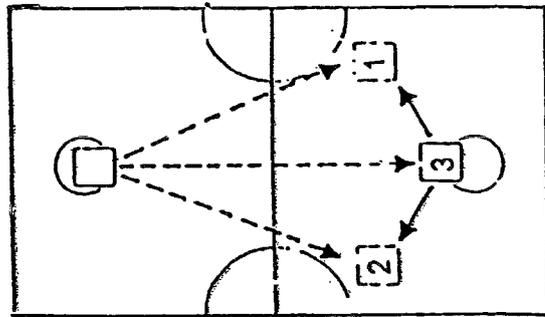
สมรรถชัย น้อยศิริ (2535 : 118 – 119) กล่าวว่า ลูกเสิร์ฟที่ข้ามตาข่ายมานั้น บางครั้งเป็นลูกที่มีความเร็ว มีความรุนแรง บางครั้งก็เป็นลูกหมุน หรือบางครั้งก็มีความค่อย แต่ส่วนมากแล้วลูกเสิร์ฟที่ข้ามตาข่ายมาจะมีความสูงประมาณระดับเอวของผู้รับ ดังนั้นผู้รับจะมีโอกาสที่จะเลือกใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายเมื่อรับลูกตะกร้อ สรุปได้ดังนี้คือ

- 1.1) การรับลูกด้วยข้างเท้าด้านใน
- 1.2) การรับด้วยหลังเท้า
- 1.3) การรับด้วยเข่า
- 1.4) การรับด้วยศีรษะ

2) รูปแบบตำแหน่งการยืนในการรับลูกเสิร์ฟ

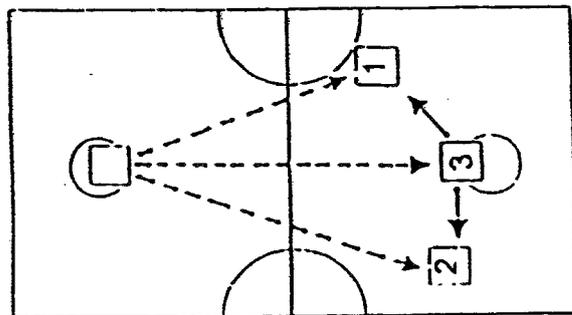
การขึ้นรับเสิร์ฟเป็นลักษณะที่สำคัญมาก เพราะการเสิร์ฟตะกร้อในปัจจุบันมีความเร็วและรุนแรงมาก การรับเสิร์ฟจึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ผู้รับต้องดูให้ออกว่าผู้เสิร์ฟจะเสิร์ฟลูกตะกร้อมาในลักษณะใด และจะต้องเข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่ของลูกตะกร้อ เพื่อที่จะเลือกทักษะในการรับเสิร์ฟหรือการเปิดลูกเสิร์ฟ ให้สามารถนำตะกร้อมาเป็นฝ่ายรุกหน้าตาข่าย ทักษะที่ใช้ในการรับเสิร์ฟมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ ศีรษะ ข้างเท้าด้านใน และเข่า การรับเสิร์ฟโดยทั่วไปจะมีการขึ้นตั้งรับในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแบ่งออกเป็น 4 แบบใหญ่ คือ

2.1) การขึ้นรับลูกเสิร์ฟโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย และหน้าขวา ขึ้นในระดับเท่ากัน สูงขึ้นใกล้ตาข่าย ส่วนผู้เล่นตำแหน่งหลัง ขึ้นต่ำลงมาแนวเดียวกับวงกลม (แบบ A 10.10 น) ดังภาพ 16

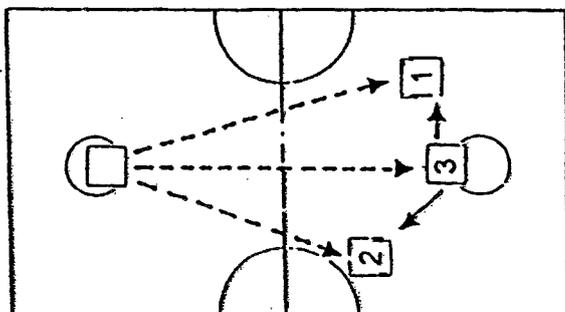
ภาพประกอบ 16 การขึ้นรับลูกเสิร์ฟแบบ A (10.10 น)

2.2) การขึ้นรับลูกเสิร์ฟโดยมีผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย และตำแหน่งหลัง ถอยต่ำลงมาในระดับใกล้เคียงกัน ส่วนผู้เล่นหน้าขวานั้น ขึ้นสูงใกล้ตาข่าย (แบบ B 09.10 น) ดังภาพ 17

ภาพประกอบ 17 การขึ้นรับลูกเสิร์ฟแบบ B (09.10 น)

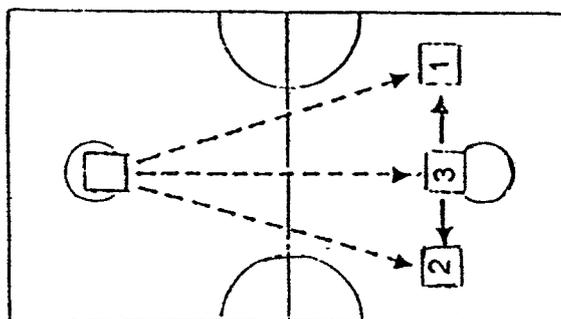
2.3) การยื่นรับลูกเสิร์ฟโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา และตำแหน่งหลัง ถอยต่ำลงมา ในระดับใกล้เคียงกัน ส่วนผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้ายนั้น ขึ้นสูงใกล้เคียง (แบบ C 10.15 น) ดังภาพ 18

ภาพประกอบ 18 การยื่นรับลูกเสิร์ฟแบบ C (10.15 น)

2.4) การยื่นรับลูกเสิร์ฟโดยมีผู้เล่น 3 ตำแหน่งยื่นในระดับเท่ากัน (แบบ D 09.15 น)

ดังภาพ 19

ภาพประกอบ 19 การยื่นรับลูกเสิร์ฟแบบ D (09.15 น)

3) รูปแบบการรับโดยการสกัดกั้น

การสกัดกั้น หมายถึง การตั้งรับที่เกิดขึ้นหลังจากการรุกด้วยการเสิร์ฟซึ่งฝ่ายตรงข้ามจะรุกรุกกลับทันทีหลังจากรับลูกเสิร์ฟแล้ว อาจจะเป็นการเล่นครั้งที่ 2 หรือครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นการรุกที่รุนแรงและรวดเร็ว หากแก่การตั้งรับแบบธรรมดา จึงเกิดแนวความคิดหาวิธีการสกัดกั้นที่มีประสิทธิภาพ

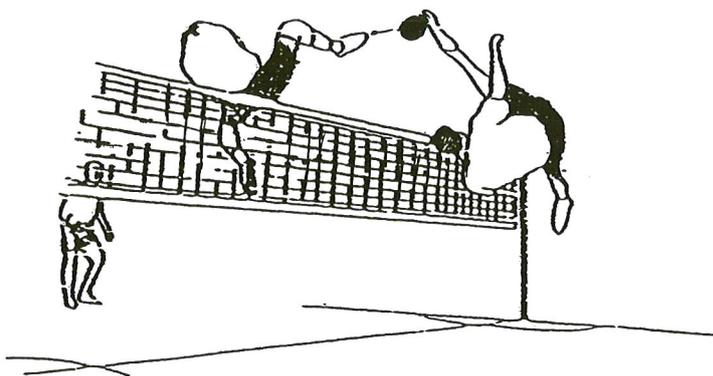
การสกัดกั้นเป็นด่านแรกในการป้องกันการรุกของฝ่ายตรงข้ามไม่ให้สามารถรุกหรือทำคะแนนได้อย่างง่ายดาย โดยพยายามใช้ขา หลัง หรือศีรษะ สกัดกั้น การรุกของฝ่ายตรงข้าม ปัจจุบันการสกัดกั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการแข่งขันในทุกระดับ ทีมที่ประสบผลสำเร็จในการแข่งขัน จะมีการสกัดกั้นหลาย ๆ รูปแบบ และมักจะได้อะเนนจากการสกัดกั้นสูง ดังนั้นการสกัดกั้นจึงเป็นรูปแบบที่สามารถทำคะแนนที่ดีอีกวิธีหนึ่งในการเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ

การสกัดกั้นที่นิยมเล่นในกีฬาเซปักตะกร้อ กล่าวคือ การวิ่งขึ้นสกัดกั้นแต่ละรูปแบบจะอยู่ตรงตำแหน่งที่ตรงข้ามขอบรุกมากที่สุด และในบางครั้งจะพบรูปแบบการสกัดกั้นด้วยผู้เล่น 2 คน รูปแบบการสกัดกั้นมี 4 รูปแบบ

1. การสกัดกั้นด้วยผู้เล่นคนเดียว ผู้เล่นก่อนจะกระโดดสกัดกั้นนั้น จะต้องพิจารณาตำแหน่งลูกตะกร้อ ทิศทางการวิ่งขึ้นกระโดดเตะลูกตะกร้อ หรือการรุกด้วยศีรษะของฝ่ายตรงข้าม ทิศทางการเคลื่อนที่ของลูกตะกร้อ และมุมตกกระทบ ซึ่งมีการสกัดกั้นดังนี้

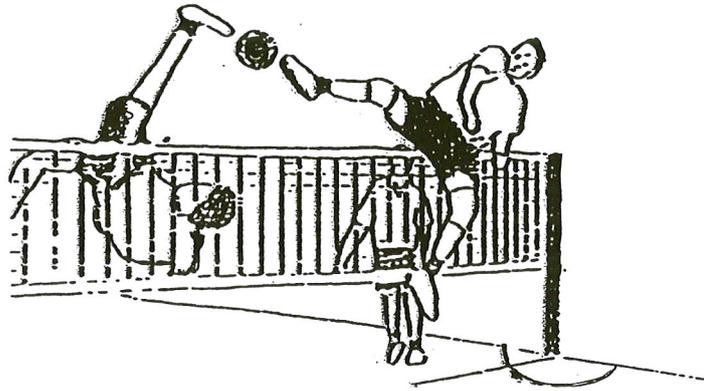
1.1 การสกัดกั้นด้วยขา การสกัดกั้นด้วยขา มี 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 การสกัดกั้นขาของอชิตลำตัว คือ การที่ผู้สกัดกั้นยืนใกล้ตาข่าย เตรียมที่จะวิ่งขึ้นสกัดกั้น เมื่อผู้สกัดกั้นมองเห็นว่าการรุกของฝ่ายตรงข้ามเป็นลูกใกล้ตาข่ายและตั้งโค้ง ผู้ทำการสกัดกั้นมักจะเลือกที่จะสกัดกั้นของอชิตลำตัว เพราะฝ่ายรุกมีพื้นที่แคบและมุมมองสูง ดังภาพ 20

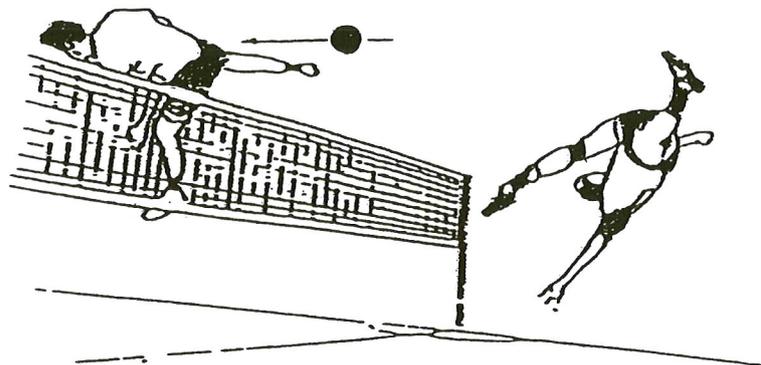
ภาพประกอบ 20 การสกัดกั้นขาของอชิตลำตัว

1.1.2 การสกัดกั้นด้วยท่าเหยียดขา คือ การที่ผู้สกัดกั้นยืนใกล้ตาข่าย เตรียมที่จะวิ่งขึ้นสกัดกั้น เมื่อผู้สกัดกั้นมองเห็นว่าการรุกของฝ่ายตรงข้ามเป็นลูกห่างจากตาข่ายและตั้งโค้ง มีพื้นที่ให้วิ่งขึ้นสกัดกั้นมาก ผู้ทำการสกัดกั้นมักจะเลือกที่จะสกัดกั้นด้วยท่าเหยียดขา เพราะฝ่ายรุกมีพื้นที่ กว้างและมุมสูง ดังภาพ 21

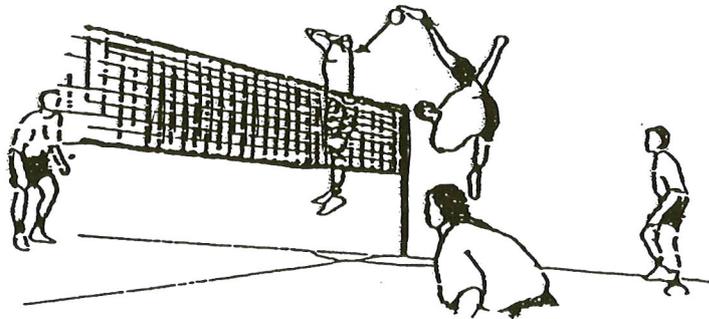
ภาพประกอบ 21 การสกัดกั้นด้วยท่าเหยียดขา

1.2 การสกัดกั้นด้วยลำตัวและขา คือ การที่ผู้สกัดกั้นยืนใกล้ตาข่าย เตรียมที่จะวิ่งขึ้นสกัดกั้น เมื่อผู้สกัดกั้นมองเห็นว่าการรุกของฝ่ายตรงข้ามจะเป็นลูกห่างจากตาข่ายและตั้งลูกโค้ง มีพื้นที่ในการวิ่งมาก ผู้สกัดกั้นมักเลือกที่จะสกัดกั้นด้วยลำตัวและขา เพราะฝ่ายรุกมีพื้นที่กว้างและมุมสูง แต่ ห่างจากตาข่าย ดังภาพ 22

ภาพประกอบ 22 การสกัดกั้นด้วยท่าเหยียดขา

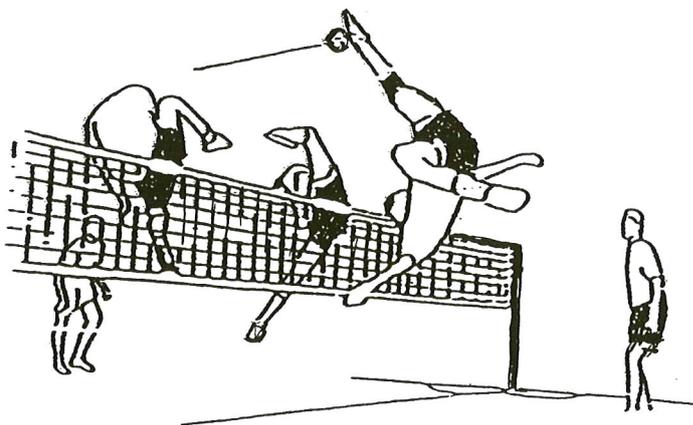
1.3 การสกัดกันด้วยหลัง คือ การที่ผู้สกัดกันยื่นไหล่ซ้ายเตรียมที่จะวิ่งขึ้นสกัดกันเมื่อผู้สกัดกันมองเห็นว่าการรุกของฝ่ายตรงข้ามจะเป็นลูกโค้ง ไม่มีพื้นที่ในการวิ่งผู้ทำการสกัดกันมักจะเลือกที่จะสกัดกันด้วยหลัง ดังภาพ 23

ภาพประกอบ 23 การสกัดกันด้วยหลัง

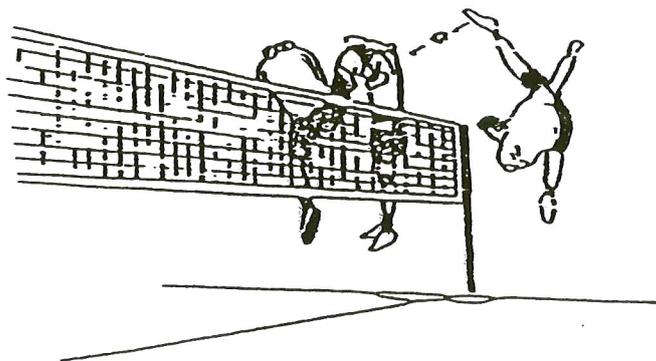
2. การสกัดกันสองคน การสกัดกันแบบนี้จะพบในการสกัดกันกับทีมตรงข้ามที่มีผู้เล่นเกมรุกเหนือกว่า การรุกมีพื้นที่กว้างส่งผลให้การสกัดกันขาดประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนผู้สกัดกัน เพื่อบีบการรุกที่มีประสิทธิภาพฝ่ายตรงข้ามให้ด้อยลง ดังภาพ 24-25

2.1 การสกัดกันด้วยเท้ากับเท้า

ภาพประกอบ 24 การสกัดกันด้วยเท้ากับเท้า

2.2 การสกัดกันด้วยเท้ากับหลัง

ภาพประกอบ 25 การสกัดกันด้วยเท้ากับหลัง

ในการแข่งขันจริงการสกัดกันด้วยผู้เล่น 2 คน มักจะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากในแต่ละทีม มักจะมีผู้เล่น 1 คน ที่จะได้รับหน้าที่ในการสกัดกันจากการรุกของกลุ่มต่อสู้

7 แนวความคิดในการพัฒนาการฝึกกีฬาเซปักตะกร้อ

ในการฝึกเล่นเกมเซปักตะกร้อ เพื่อให้บรรลุผลที่ตัวเองตั้งไว้ จะต้องมีการพัฒนาการฝึกแต่ละขั้นตอนให้ดีขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นกลลวงคู่แข่ง จากการทำได้นั้นจะนำรูปแบบการฝึกในแต่ละขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นรูปแบบการฝึกตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งได้รวบรวมจากประสบการณ์ที่ได้สัมผัสมาและได้คิดค้นขึ้น ในฐานะผู้เขียนมีความคิดว่า ควรจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการฝึกใหม่ๆ เพื่อนำไปฝึกผู้เล่นต่อไปในอนาคต เพื่อก้าวไปสู่ความสุดยอดของเกมชนิดนี้ อีกทั้งควรที่จะเพิ่มประเภทการแข่งขันให้มากขึ้นกว่าเดิม และกติกาการแข่งขันก็ควรจะมีการปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสม ทันยุคทันสมัย และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไร้ใจ ผู้ชม ซึ่งจะทำให้เกมการแข่งขันมีการพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ความสมบูรณ์ในอนาคต

แนวความคิดในการพัฒนารูปแบบการฝึกในแต่ละขั้นตอนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคิดและสร้างรูปแบบการฝึกใหม่ๆขึ้นมา เพื่อเสริมสร้างเกมการเล่นให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การฝึกปฏิบัติ(จะต้องเริ่มต้นสร้างทีมตั้งแต่เยาวชนหรือเยาวชน) ด้วยความจริงจัง ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดีในอนาคต

7.1 การโยน

ในการฝึกโยนลูกตะกร้อโดยทั่วไปนั้น ผู้เล่นที่มีหน้าที่โยน มักจะโยนลูกไปตรงจุดที่ผู้เสิร์ฟต้องการ (ให้สัญญาณ) เสิร์ฟไปตามทิศทางนั้นๆ ซึ่งมีหลายจุด เช่น โกล์ตัว ตรงหน้า สูง ต่ำ จุดโยนต่างๆ เหล่านั้น อาจจะทำให้ผู้โยนเกิดปัญหาหรือความผิดพลาดขึ้นได้ หมายถึงโยนไม่ตรงจุด ดังนั้นจะมีวิธีแก้ อย่างไร จึงจะทำให้การโยนและการเสิร์ฟเป็นไปด้วยความง่าย สะดวกและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการโยน

จะต้องปรับหรือทำความเข้าใจระหว่างผู้โยนกับผู้เสิร์ฟให้มีจุดร่วมเดียวกัน โดยเฉพาะผู้เสิร์ฟจะต้องปรับความเคลื่อนไหวของร่างกายในขณะที่ยกเท้าขึ้นเสิร์ฟ เช่น การวางเท้า การยกเท้า การเหยียดสะโพก การเอียงตัว หรือโน้มตัวไปข้างหน้า หรือเรียกว่าปรับวงสวิงของการเสิร์ฟ ซึ่งจะต้องฝึกหัดให้ผู้โยนโยนลูกไปยังจุดเดียวกันนั้น จุดโยนดังกล่าวนี้จะต้องตกลงกันระหว่างผู้โยนกับผู้เสิร์ฟให้เกิดความเข้าใจ แลปรับการเสิร์ฟให้ได้ทุกรูปแบบ ในการโยนจุดเดียวจะตัดปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ระหว่างผู้โยนกับผู้เสิร์ฟ และจะเป็นการพัฒนาความสามารถของผู้เสิร์ฟ โดยผู้เสิร์ฟสามารถปรับการเสิร์ฟได้ทุกทิศทางจากการโยนเสิร์ฟเพียงจุดเดียว

การปรับตามแนวคิดนี้ อาจจะคิดว่าง่ายสำหรับการโยน แต่จะเป็นการยากสำหรับผู้เสิร์ฟ หากผู้ฝึกได้เริ่มต้นการฝึกตั้งแต่เด็กๆ แล้วจะมีความรู้สึกว่ามันง่าย การโยนอาจจะคลาดเคลื่อนหรือไม่ตรงจุดได้เพียงเล็กน้อย ผู้เสิร์ฟก็ต้องปรับให้เป็นการเสิร์ฟที่ดีให้ได้ทุกลูก โดยไม่ต้องตำหนิผู้อื่น

7.2 การเสิร์ฟ

การเสิร์ฟตามปกติจะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การเสิร์ฟลักษณะรุนแรง
- 2) การเสิร์ฟลักษณะเปลี่ยนทิศทาง
- 3) การเสิร์ฟลักษณะสั้นหรือหยุด

การเสิร์ฟตามลักษณะที่ 1 และ 2 นั้น ส่วนมากผู้เสิร์ฟมักจะนิยมใช้ลูกหน้าเท้า (ลูกแป) หรือหลังเท้าในการเสิร์ฟ สำหรับการเสิร์ฟลักษณะที่ 3 ผู้เสิร์ฟมักจะนิยมใช้ฝ่าเท้า (ตรงส่วนปลายเท้า) สัมผัสลูกตะกร้อในการเสิร์ฟ หรืออาจจะใช้หลังเท้าในการตัดหรือเฉือนลูกตะกร้อให้เป็นลูกสั้นได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการเสิร์ฟ

ก่อนการเสิร์ฟทุกครั้ง ให้ผู้เสิร์ฟถอยหลังออกมาห่างจากจุดเสิร์ฟประมาณ 2 เมตร แล้วให้มองไปยังฝ่ายรับ เพื่อตรวจตำแหน่งการยืนของฝ่ายตรงข้าม พื้นที่ที่บริเวณที่วางหลังจากนั้นให้ผู้เสิร์ฟตัดสินใจเลือกลูกเสิร์ฟว่าจะเสิร์ฟแบบใดจาก 3 ลักษณะ จากนั้นให้สุดลมหายใจเข้าปอดให้ลึกที่สุด โดยกลั้นลมหายใจไว้ แล้วจึงตัดสินใจก้าวเท้าโดยวางเท้าหลักในวงกลมพร้อมกับยกมือขึ้นให้สัญญาณต่อผู้โยน

ขณะนั้นสติและสมาธิของผู้เสิร์ฟจะต้องไม่วอกแวก จะมีแต่ภาพของลักษณะการเสิร์ฟที่ถูกเลือกแล้วในจินตนาการที่เป็นบวก (หมายถึงเป็นลูกเสิร์ฟที่ดีที่สุดที่เคยทำได้มาก่อน) จากนั้นจึงยกเท้าขึ้นสัมผัสลูกตะกร้อ ซึ่งเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ลูกเสิร์ฟจะดีหรือเสียจะอยู่ตรงจุดนี้ ให้ผู้เสิร์ฟจินตนาการภาพอย่างช้า ๆ โดยละเอียดรวมทั้งแรงส่งด้วย เมื่อสัมผัสลูกตะกร้อแล้วให้ปล่อยลมหายใจออกให้หมด สายตามองไปข้างหน้าเพื่อรับทราบเหตุการณ์และพร้อมที่จะเล่นต่อไป

7.3 การรับลูกเสิร์ฟ

ในการเปิดลูกเสิร์ฟหรือการรับลูกครั้งแรกนั้น โดยทั่วไปแล้ว ก็จะเป็นไปตามรูปแบบของการฝึกหัดที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น คือจะต้องเป็นไปตามรูปแบบของทีมนั้นๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการรับลูกเสิร์ฟ

เป็นสิ่งที่ เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้วสำหรับการเปิดลูกเสิร์ฟหรือการรับลูกครั้งแรกนั้น จะต้องเป็นไปตามรูปแบบของทีมนั้นๆ แต่สิ่งที่จะต้องสร้างแนวความคิดหรือจุดร่วมในการฝึกเดียวกัน โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ในการตั้งลูก จะเป็นตำแหน่งหน้าหรือหลังก็ตาม หากลูกเสิร์ฟหรือลูกอื่นใดก็ตามที่ข้ามตาข่ายมา มีลักษณะที่ไม่รุนแรงมากนัก หรือผู้รับอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมและมีความพร้อมอยู่แล้วด้วยความมั่นใจ ควรจะเปิดลูกจังหวะเดียวให้สูง และอยู่ในเขตบริเวณการรุกที่หวังผล ซึ่งจะทำการทำให้ผู้เล่นตำแหน่งรุกสามารถรุกได้ในจังหวะที่ 2 ซึ่งถือว่าเป็นผลดีที่จะทำให้ฝ่ายรับไม่คาดคิด หรือเข้าสกัดกันไม่ทัน และทำให้ความเป็นไปของเกมรวดเร็วขึ้น โดยไม่ต้องเปิดลูกเพื่อเล่นต่อก็ให้พิจารณาการเล่นอยู่ที่ความมั่นใจ หากมีความมั่นใจแล้วก็สามารถหาทางเลือกหรือวิธีที่ดีที่สุดเพื่อเป็นกอลลง

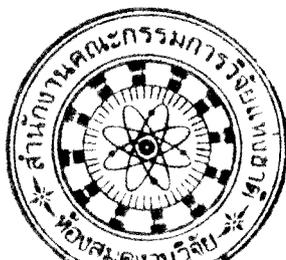
7.4 การตั้งรับ

ตามปกติโดยทั่วไปแล้ว การตั้งลูกมักจะเป็นการตั้งในจังหวะที่ 2 ต่อจากการเปิดลูกครั้งแรก ซึ่งเรียกว่า จังหวะที่ 1 เพื่อส่งผลให้เกิดเกมรุกในจังหวะที่ 3

ข้อเสนอแนะสำหรับการตั้งรับ

สำหรับผู้ที่มีหน้าที่ในตำแหน่งการตั้งลูก ควรปฏิบัติดังนี้

1) จะต้องฝึกหัดการตั้งลูกไปยังจุดรุกทั้ง 3 จุด คือจุดเสาที่ 1 จุดตรงกลาง และจุดเสาที่ 2 ให้เกิดความแม่นยำ และสร้างความเข้าใจกับผู้เล่นในตำแหน่งรุก โดยการฝึกหัดร่วมกันจนเกิดความสัมพันธ์เป็นกระบวนการรุกที่สมบูรณ์ เพื่อหลบหลีกการสกัดกั้นของฝ่ายรับ ทั้งนี้ผู้เล่นในตำแหน่งรุกจะต้องเป็นผู้ที่มีขีดความสามารถในเชิงรุกได้ทั้ง 3 จุด หมายถึงเมื่อการตั้งลูกไปสู่จุดดังกล่าว ผู้รุกจะต้องมีความพร้อมที่จะรุกในทุกๆท่า

2) จะต้องฝึกหัดการตั้งลูกที่มีทั้งลักษณะ สูง และลูกเร็ว (ลูกเร็วหมายถึง ลูกที่ไม่สูง แต่มีลักษณะพุ่งเร็วเหนือตาข่ายเล็กน้อย) ให้มีความแน่นอน และแม่นยำ เพื่อสร้างกลวง จากรูปแบบของการรุก 3 จังหวะ ให้เหลือเพียง 1-2 จังหวะ โดยฝ่ายรับไม่คาดคิดและขึ้นสกัดกันไม่ทัน จะส่งผลให้เกมรุกมีประสิทธิภาพ และสร้างความกดดันให้เกิดขึ้นกับฝ่ายรับ

3) จะต้องฝึกหัดการตั้งลูกระยะไกล แต่ไม่เกินครึ่งสนาม เพื่อฝึกการรุกระยะไกล เพราะการรุกระยะไกลจะไม่ค่อยนิยมขึ้นสกัดกัน โอกาสการรุกจะประสบความสำเร็จ

7.5 การรุก

ข้อเสนอแนะสำหรับการรุก

ในเชิงการรูกนั้น ประสิทธิภาพของการรูกขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. การรูกที่มีความแน่นอน (ไม่ผิดพลาดหรือผิดพลาดน้อย) และมีความแม่นยำ
2. สามารถหลบหลีกการสกัดกันได้ หรือพลิกสถานการณ์ของการรูกได้ตลอดเวลาเมื่อฝ่ายรับขึ้นสกัดกัน
3. สามารถรูกได้ทุกๆ จุดภายในเขตการรูกในระยะไกลหรือเขตหวังผล
4. สามารถรูกได้ทุกๆ จุดภายในเขตการรูกในระยะไกล
5. สร้างโอกาสของการรูกได้ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส
6. การรูกไม่จำเป็นต้องเป็นลูกรุนแรงเสมอไป

7.6 การสกัดกัน

การสกัดกันโดยทั่วๆ ไปแล้วจะมีอยู่ 2 วิธี คือ สกัดกัน 1 คน กับสกัดกัน 2 คน การสกัดกัน 1 คน จะทำได้หลายแบบ เช่น สกัดกันด้วยขา ขาและลำตัว หลังหรือศรีษะ ส่วนการสกัดกัน 2 คน ก็ทำได้ 3 แบบ คือ สกัดกันด้วยขากับขา หลังกับหลัง หรือขากับหลัง

ข้อเสนอแนะสำหรับการสกัดกัน

โดยปกติทั่วไปจะใช้ผู้เล่นเพียงคนเดียวเท่านั้นทำหน้าที่ในการสกัดกัน และส่วนใหญ่ผู้เตะจะเป็นผู้สกัดกัน

การขึ้นทำหน้าที่สกัดกันของฝ่ายรับเพียงคนเดียวอาจจะทำให้ไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ อาจจะมีสาเหตุมาจากผู้รูกมีขีดความสามารถในการหลบหลีก หรือผู้สกัดกันทำหน้าที่ไม่ได้ดี และการตั้งรับของผู้เล่นที่เหลืออีก 2 คน ก็ไม่สามารถรับลูกได้ อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพของการรูกมีความรุนแรงหรือวางตำแหน่งได้ดี เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ จึงขอเสนอแนะให้ผู้เล่นฝึกหัดการสกัดกันพร้อมกัน 2 คน หน้าตาข่าย ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงการสร้างเกมรุกของคู่แข่งให้ดีว่า สมควรจะเลือกใช้การสกัดกันวิธีใด เช่น ใช้ศรีษะ แผ่นหลังหรือลำตัวและขาโดยให้พิจารณาดังนี้

1) การใช้แผ่นหลังกับแผ่นหลัง ให้ผู้ฝึกหัดคู่หน้าทั้ง 2 คนฝึกการกระโดดขึ้นสกัดกันพร้อมกันให้เกิดความชำนาญ และมีความสัมพันธ์เป็นอย่างดี สำหรับการขึ้นสกัดกัน 2 คน ตามวิธีนี้ ควรพิจารณาเลือกใช้กับการรุกใกล้ตาข่าย และตำแหน่งเตะของฝ่ายตรงข้ามสามารถเตะได้สูงสกัดกันด้วยขาไม่ได้ ให้ระมัดระวังถึงจังหวะในการเคลื่อนตัวเข้าหากันเมื่อกระโดดขึ้นพร้อมๆกัน หากฝึกไม่ดีแล้วจะทำให้เกิดการชนกันหรือถูกตาข่าย การขึ้นสกัดกันแบบนี้ จะทำให้เหลือผู้ตั้งรับเพียงคนเดียวคือผู้เล่นในตำแหน่งหลัง

2) การใช้หลังกับขา หรือขากับขา ให้ผู้ฝึกหัดคู่หน้าทั้ง 2 คน ฝึกการกระโดดขึ้นสกัดกันพร้อมกันคล้ายๆกับการกระโดดขึ้นสวนทางกัน (ทั้งหน้าซ้าย-ขวา กระโดดขึ้นซี่ปลายเท้าเข้าหากัน) การกระโดดสกัดกันแบบนี้จะต้องกำหนดระยะให้ดี เพราะผู้เล่นอีกคนหนึ่งอาจจะไม่ถนัดในการยกขาหรือหลังขึ้นมาจากทางด้านหน้า จึงต้องยึดผู้ที่ทำหน้าที่ในการสกัดกันอยู่แล้วเป็นหลัก ส่วนผู้ที่จะเข้ามาสกัดกันร่วมนั้นจะต้องฝึกหัดการเคลื่อนตัวเอง เพื่อหาจังหวะทั้งการรับและพร้อมที่จะขึ้นสกัดกันร่วมทันที โดยจะต้องสังเกตกระบวนการสร้างเกมรุกของกลุ่มแข่งขันให้คิดว่าเหมาะสมที่จะตั้งรับหรือสกัดกันร่วมกัน การขึ้นสกัดกันแบบนี้จะทำให้เหลือผู้ตั้งรับเพียงคนเดียวคือผู้เล่นในตำแหน่งหลัง

การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

หลักการและเหตุผล

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2511 เห็นชอบและอนุมัติให้มีการแข่งขันกีฬาแห่งชาติขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกีฬาให้ขยายไปทั่วทุกจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านเพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัยแก่ประชาชน และปลูกฝังให้ประชาชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬามีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เสริมสร้างประสบการณ์การแข่งขันกีฬาให้แก่ประชาชน เป็นการเพิ่มพูนมาตรฐานกีฬาเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศในอนาคต รวมทั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งนักกีฬา ผู้มีความสามารถ เตรียมไว้สำหรับ การคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศไปร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศต่อไป ซึ่งการแข่งขันกีฬาแห่งชาติในรูปแบบของการแบ่งเขตได้ดำเนินการจัดการแข่งขันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 ถึง พ.ศ. 2549 รวม 35 ครั้ง

เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาการแข่งขันกีฬาแห่งชาติซึ่งจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการแข่งขันเพื่อให้จังหวัดต่าง ๆ มีศักยภาพด้านกีฬาสูงขึ้น รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการการพัฒนากีฬาชาติใน ส่วนภูมิภาคที่มีคณะกรรมการกีฬาจังหวัดและสมาคมกีฬาจังหวัดเป็นองค์กรหลักในระดับจังหวัดที่สามารถประสานความร่วมมือกับองค์กรกีฬาของชาติในการส่งเสริมพัฒนาและสรรหาตัวนักกีฬาที่เป็นรูปธรรม จึงได้มีการปรับปรุงรูปแบบการแข่งขันจากแข่งขันในนามตัวแทนเขต เป็นการแข่งขันในนามของจังหวัดที่เป็นตัวแทนโดยตรง และเปลี่ยนกำหนดการแข่งขันจากเดิมแข่งขันปีละครั้ง เป็นการแข่งขัน 2ปี/ครั้ง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542 และปัจจุบันนี้ได้ปรับมติให้มีการแข่งขันปีละครั้งเท่าเดิม โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป

วัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการกีฬาให้ขยายไปทั่วทุกจังหวัด เพื่อส่งเสริมสุขภาพพลานามัยแก่ประชาชน และปลูกฝังให้ประชาชนมีน้ำใจนักกีฬา มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ส่งเสริมให้ทุกจังหวัดเข้าใจวิธีการดำเนินการจัดการแข่งขันตามมาตรฐานสากล และช่วยให้เจ้าหน้าที่ด้านกีฬาในส่วนภูมิภาค ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการแข่งขันกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เสริมสร้างประสบการณ์การแข่งขันกีฬาแก่ประชาชนอันเป็นการเพิ่มพูนมาตรฐานกีฬาเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศในอนาคตก

4. เพื่อให้ได้มาซึ่งนักกีฬาผู้มีความสามารถเตรียมไว้สำหรับการคัดเลือกเป็นผู้แทนของประเทศไปร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ

รูปแบบการแข่งขัน

1. การกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรกลางมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปของ “กีฬาแห่งชาติ” ตลอดจนมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งมีความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานเป็นจังหวัดเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

2. การกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นสำนักเลขานุการการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ และมีองค์กรบริหารการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ โดยคณะกรรมการ กทท. แต่งตั้งประกอบด้วย

2.1 คณะกรรมการอำนวยการกีฬาแห่งชาติ มีหน้าที่กำหนดธรรมนูญการแข่งขันกีฬาแห่งชาติเพื่อถือปฏิบัติ และวางระเบียบการแข่งขันประจำปีเพื่อการปฏิบัติโดยคำนึงสภาพของชนิดกีฬา วิธีจัดการแข่งขัน จำนวนทีม หรือจำนวนนักกีฬาของการแข่งขันในแต่ละชนิด และประเภทกีฬาเป็นสำคัญ

2.2 คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ มีหน้าที่ดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ และควบคุมดูแลด้านสนามแข่งขัน สถานที่พัก บุคลากรในการจัดการแข่งขัน

3. ให้จังหวัดโดยสมาคมกีฬาจังหวัดเป็นภาคีสมาชิกของการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ มีหน้าที่เตรียมการนักกีฬาในจังหวัดส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันในนามจังหวัดและร่วมมือกับคณะกรรมการกีฬาจังหวัดกับองค์กรกีฬาที่เกี่ยวข้องในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับภาคตามที่คณะกรรมการอำนวยการกีฬาแห่งชาติมอบหมาย

4. การแบ่งกลุ่มการแข่งขัน 5 ภาค

ภาค 1 ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระแก้ว

ภาค 2 ได้แก่ กาญจนบุรี ชัยนาท นครสวรรค์ นครนายก ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง อุทัยธานี

ภาค 3 ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองบัวลำภู หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

ภาค 4 ได้แก่ กระบี่ ชุมพร ตรัง ปัตตานี นครศรีธรรมราช นราธิวาส พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล สุราษฎร์ธานี

ภาค 5 ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์

5. การดำเนินการแข่งขัน แบ่งเป็น 3 ระดับ

5.1 การแข่งขันระดับชาติ ดำเนินการโดยคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ร่วมกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย

5.2 การแข่งขันระดับภาค เป็นการแข่งขันรอบคัดเลือกภายในภาค 5 ภาค ดำเนินการโดยคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาระดับภาค ที่ได้รับมอบหมายร่วมกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การจัดการแข่งขันดังกล่าวจะเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันรวมทุกชนิดกีฬาหรือให้จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันบางชนิดกีฬาก็ได้

5.3 การแข่งขันระดับจังหวัด เป็นการแข่งขันรอบคัดเลือกตัวแทนจังหวัดเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ดำเนินการโดยสมาคมกีฬาจังหวัดภายใต้การสนับสนุนของคณะกรรมการกีฬาจังหวัด และสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

6. กำหนดการแข่งขัน

6.1 การแข่งขันระดับแห่งชาติ โดยปกติให้มีขึ้นระหว่าง เดือนกันยายน-ธันวาคม ของปีที่ไม่มีการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ระยะเวลาแข่งขันไม่น้อยกว่า 10 วัน ไม่เกิน 15 วัน

6.2 การแข่งขันระดับภาค จัดให้แล้วเสร็จก่อนพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติไม่น้อยกว่า 12 เดือน

6.3 การแข่งขันระดับจังหวัด จัดการแข่งขันให้แล้วเสร็จก่อนพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ไม่น้อยกว่า 12 เดือน

7. การกำหนดชนิดกีฬา

7.1 กีฬาบังคับ วูตวูตและกรีฑา

7.2 กีฬาสากล หมายความว่าถึง กีฬาต่าง ๆ ที่มีการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ ซีเกมส์

7.3 กีฬานูรักข์ หมายความว่าถึง กีฬาต่าง ๆ ที่นิยมเล่นในท้องถิ่น และจังหวัดเจ้าภาพ เสนอจัดเพื่อเป็นการอนุรักษ์ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2543: 1-3)

หลังจากการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 35 ณ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีการประกาศเปลี่ยนแปลงใหม่จากการจัดการแข่งขัน 2 ปีครั้ง มาเป็นปีละ 1 ครั้ง โดยจัดการแข่งขันครั้งต่อไปที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยามินะกะ ฮิวส์ และลอทท์ (Yamanaka, Hughes and Lott. 1993 : 207 อ้างถึงในเกียรติศักดิ์ ศรีแจ้, 2546) ได้ศึกษารูปแบบการเล่นฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลโลกปี 1990 (An Analysis of Planing in the 1990 World Cup for Assorciation Football) ความชัดเจนของรูปแบบการเล่นฟุตบอลทั้งหมดของทุกทีม ผลการศึกษาพบว่า ทีมในเครือจักรภพ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มอื่น ในการสร้างเกมรุกจากการเป็นฝ่ายรับโดยใช้การเตะส่งในระยะไกลและการเตะจากประตู ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเด่นชัดในการเล่นลูกกลางอากาศ ทีมยุโรปสร้างการเล่นโดยการส่งลูกสั้น การวิ่งและการเลี้ยง ในการครอบครองลูกบอลมีอัตราเสี่ยงสูง ทีมอเมริกาได้มีอัตราการยิงประตูโดยการผ่านบอลข้างสนามสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ ของการผ่านลูกบอลเข้าจากช่วงท้ายของสนาม ทีมแอมเมอรูน ซึ่งเป็นทีมที่มีรูปแบบการเล่นฟุตบอลคล้ายคลึงกันกับทีมอเมริกาได้ มากกว่าทีมในสองกลุ่ม คือ ทีมจากเครือจักรภพ และทีมจากยุโรป แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างเด่นชัด และเกมการเล่นของทีมส่วนใหญ่เน้นหนักการป้องกัน

นภคณ เกตุประทุม (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบการเล่นบาสเกตบอลในกีฬามหาวิทยาลัย ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อทราบรูปแบบการรับเพื่อทราบขนาดรูปร่างของนักกีฬาบาสเกตบอลชาย 4 ทีมสุดท้าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักกีฬาบาสเกตบอลที่ชายที่เข้าร่วมกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 19 ระหว่างวันที่ 8 – 15 มกราคม 2535 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยคัดเลือก 4 ทีมสุดท้าย ที่เข้าชิงชนะเลิศของการแข่งขันทำการบันทึกวีดีโอในขณะที่ทำการแข่งขัน ผลการศึกษาพบว่า

1. รุกแบบรวดเร็ว เป็นแบบที่ใช้ในการรุกมากที่สุด สัดส่วนการรุก แบบรวดเร็วของทุกทีมไม่แตกต่างกัน รองลงมาคือ การรุกเมื่อฝ่ายป้องกันน้อยที่สุด คือการรุกแบบหมุนคู่
2. การตั้งรับแบบคนต่อคน เป็นแบบที่ใช้ในการตั้งรับมากที่สุด สัดส่วนของการตั้งรับแบบคนต่อคน ระหว่างทีมจุฬากับทีมศรีนครินทรวิโรฒ และทีมจุฬากับรามคำแหง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันและน้อยที่สุดการตั้งรับแบบผสม
3. ขนาดของร่างกาย และประสิทธิภาพในการแข่งขันของนักกีฬาบาสเกตบอลชายของทีม มีอายุเฉลี่ย 22 – 25 ปี น้ำหนักเฉลี่ย 71 – 76 กิโลกรัม ส่วนสูงเฉลี่ย 178 – 184 เซนติเมตร และมีประสิทธิภาพในการแข่งขันบาสเกตบอลเฉลี่ย 5 – 7 ปี

สราวุธ หมั่นโฮ้ง (2537 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบของการเตะตะกร้อท่ากระโดดเตะวอลเลย์ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบขนาดมวมของเข้า มวมของลำตัว ขณะยืนเตรียมพร้อม ขณะเริ่มกระโดดขึ้นเตะวอลเลย์ และขณะลอยตัวทำสัมผัสสลูกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักกีฬาทีมชาติไทยที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนทีมชาติไทยที่จะเข้าร่วมการแข่งขันเซปักตะกร้อ ซึ่งถ้วยพระราชทานคิงส์คัพ ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2536 จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกเจาะจง ในการวิจัยนี้ใช้เครื่องถ่ายวิดีโอ 3 ชุด และสนามตะกร้อที่ผู้วิจัยได้กำหนดตำแหน่งเพื่อการทดสอบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวัดมวมในวิดีโอที่บันทึกมาหาความถี่ของมวมที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยพบว่า

1. ในขณะยืนเตรียมพร้อม เข้าของขาที่ไม่ได้เตะทำมวมอยู่ในช่วง 154 – 158 องศา เข้าของขาที่เตะทำมวมอยู่ในช่วง 154 – 158 องศา และลำตัวงอทำมวมอยู่ในช่วง 150 – 152 องศา ขณะเริ่มกระโดดขึ้นเตะวอลเลย์
2. ในขณะเริ่มกระโดดขึ้นเตะวอลเลย์ เข้าของขาที่ไม่ได้เตะทำมวมอยู่ในช่วง 110 – 115 องศา เข้าของขาที่เตะทำมวมอยู่ในช่วง 158 องศา และลำตัวงอทำมวมอยู่ในช่วง 189 – 191 องศา
3. ขณะลอยตัวทำสัมผัสสลูกตะกร้อ ในขณะเริ่มกระโดดขึ้นเตะวอลเลย์ เข้าของขาที่ไม่ได้เตะทำมวมอยู่ในช่วง 150 – 154 องศา เข้าของขาที่เตะทำมวมอยู่ในช่วง 165 – 170 องศา และลำตัวงอทำมวมอยู่ในช่วง 90 – 93 องศา

สถาพร เกษแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบ และทักษะการเล่นเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักกีฬาเซปักตะกร้อประเภททีมชุดชายที่ลงทำการแข่งขันรอบรองชนะเลิศระหว่างวันที่ 6-20 ธันวาคม 2541 ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการแข่งขัน ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการเสิร์ฟข้างเท้าด้านใน เป็นแบบที่ใช้ในการเสิร์ฟมากที่สุด และรองลงมาเป็น การเสิร์ฟด้วยหลังเท้า
2. รูปแบบการรับลูกเสิร์ฟด้วยข้างเท้าด้านใน เป็นแบบที่ใช้ในการรับลูกเสิร์ฟมากที่สุด และรองลงมาเป็น การรับลูกเสิร์ฟด้วยศีรษะ
3. รูปแบบการรุกด้วยตำแหน่งหน้าขวา บริเวณพื้นที่หน้าซ้ายของสนามเป็นแบบที่ใช้ในการรุกมากที่สุด และรองลงมาเป็น การรุกด้วยตำแหน่งหน้าขวาบริเวณพื้นที่กลางสนาม
4. รูปแบบการสกัดกันด้วยขา เป็นแบบที่ใช้มากที่สุดในการสกัดกัน และรองลงมาเป็น การสกัดกันด้วยขาและลำตัว
5. รูปแบบการรุกแลเตะดังกากลาง เป็นแบบที่ใช้มากที่สุดในการเตะลูกตะกร้อและรองลงมาเป็น การรุกแบบเตะสลับหลัง

6. การตั้งด้วยข้างเท้าด้านใน เป็นแบบที่ใช้มากที่สุดในการตั้งและรองลงมาเป็นการตั้งด้วยศีรษะ
7. การเสิร์ฟลูกตะกร้อไปยังตำแหน่งหลังเป็นทิศทางที่ใช้มากที่สุด และรองลงมาเป็นการเสิร์ฟไปยังตำแหน่งซ้าย
8. การตั้งรับเสิร์ฟแบบบี เป็นแบบที่ใช้ในการตั้งรับลูกเสิร์ฟมากที่สุด และรองลงมาเป็นการตั้งรับลูกเสิร์ฟแบบเอ

ประเชิญ รอดบ้านเกาะ (2543) ได้วิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเล่นเซปักตะกร้อของนักกีฬาหญิง ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเล่นเซปักตะกร้อของนักกีฬาหญิง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อที่จัดขึ้นโดยสมาคมเซปักตะกร้อแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 110 คน การกีฬาแห่งประเทศไทย จำนวน 50 คน กรมพลศึกษา จำนวน 60 คน และรายการอื่นๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 30 คน รวมทั้งหมด 250 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีตอบแบบสอบถาม

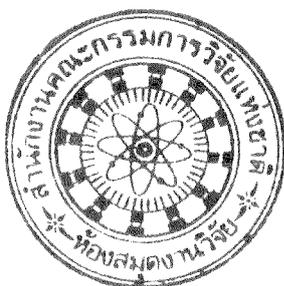
ผลการศึกษาพบว่า นักกีฬาเซปักตะกร้อหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ ดังนี้ ด้านสุขภาพและอนามัย ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 65.20 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 24.80 อยู่ในระดับมาก

ด้านรายได้และผลประโยชน์ ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 24.80 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 41.20 อยู่ในระดับมาก

ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 31.60 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 36.40 อยู่ในระดับมาก

ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 32.80 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 48.20 อยู่ในระดับมาก

เกียรติศักดิ์ ศรีแจ้ง. (2546). รูปแบบการการเล่นเซปักตะกร้อหญิงในการแข่งขันเซปักตะกร้อชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 13 โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อทราบรูปแบบการเล่นเซปักตะกร้อหญิงในการแข่งขันเซปักตะกร้อชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 13 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักกีฬาหญิงที่ทำการแข่งขันเซปักตะกร้อ ประเภททีมเดี่ยวรอบรองชนะเลิศ ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการรุก

รูปแบบการรุกด้วยผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย พบว่า รูปแบบการรุกโดยใช้ผู้เล่นตำแหน่งหลังรับลูกเสิร์ฟและตั้งลูกตะกร้อ ให้ผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้ายเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ทีมต่าง ๆ นำมาใช้มากที่สุด

รูปแบบการรุกด้วยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวา พบว่า รูปแบบการรุกโดยใช้ผู้เล่นตำแหน่งหลังรับลูกเสิร์ฟ ผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้ายตั้งลูก ให้ผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวาเคลื่อนที่เข้าไปรุกทำคะแนน ทีมต่าง ๆ นำมาใช้มากที่สุด

เป้าหมายของการเสิร์ฟ พบว่า การเสิร์ฟลูกเซปักตะกร้อไปยังตำแหน่งหลังเป็นทิศทางที่ทีมต่าง ๆ ใช้มากที่สุด

ทักษะการเสิร์ฟ พบว่า การเสิร์ฟด้วยข้างเท้าด้านใน เป็นทักษะที่ทีมต่าง ๆ ใช้มากที่สุด

ทักษะการเล่นที่ใช้ในการรุก พบว่า การรุกแบบการเตะลังกาหลัง เป็นทักษะที่ทีมต่าง ๆ ใช้มากที่สุด

2. รูปแบบการรับ

ทักษะการรับลูกเสิร์ฟ พบว่า การรับลูกเสิร์ฟด้านข้างเท้าด้านใน เป็นทักษะที่ทีมต่าง ๆ ใช้มากที่สุด

รูปแบบการตั้งรับเสิร์ฟ พบว่า การตั้งรับลูกเสิร์ฟโดยผู้เล่นตำแหน่งหน้าขวาและผู้เล่นตำแหน่งเสิร์ฟลอยต่ำลงมาในระดับใกล้เคียงกัน ส่วนผู้เล่นตำแหน่งหน้าซ้าย ขึ้นสูงใกล้เคียงซ้าย

ทักษะการสกัดกั้น พบว่า การสกัดกั้นด้วยขา เป็นทักษะที่ทีมต่าง ๆ ใช้มากที่สุด

สุเมธ พรหมอินทร์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถทางด้านทักษะและผลสัมฤทธิ์การแข่งขันของนักกีฬาเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 23 โดยใช้ นักกีฬาเซปักตะกร้อเยาวชนแห่งชาติครั้งที่ 23 เป็นกลุ่มประชากร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยสูตรของทาโรยามานะ และทำการสุ่มจำแนกตามประเภททีมเดี่ยว และทีมชุด โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ Stratified Sampling ได้กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา 261 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นของกรมสุขภาพจิต และแบบประเมินความสามารถทางด้านทักษะ และผลสัมฤทธิ์การแข่งขันที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่าที (T-test) ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างจะวิเคราะห์ รายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักกีฬาเซปักตะกร้อเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 23 อยู่ในเกณฑ์ปกติ

2. นักกีฬาที่มีเพศ ภูมิภาคที่สังกัด ประเภทการแข่งขัน และตำแหน่งการเล่นต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักกีฬามีความสัมพันธ์กับความสามารถทางด้านทักษะ และผลสัมฤทธิ์การแข่งขันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุเมธ พรหมอินทร์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดรูปร่าง ขนาด และองค์ประกอบของร่างกายกับผลสัมฤทธิ์การแข่งขันของนักกีฬาเซปักตะกร้อในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 36 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาชนิดรูปร่าง ขนาด และองค์ประกอบร่างกายของนักกีฬา 2) เพื่อเปรียบเทียบชนิดรูปร่าง ขนาดและองค์ประกอบร่างกายของนักกีฬาที่มีตำแหน่งการเล่นและผลสัมฤทธิ์การแข่งขันต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์การแข่งขันกับชนิดรูปร่าง ขนาด และองค์ประกอบของร่างกายนักกีฬา โดยใช้นักกีฬาเซปักตะกร้อที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 36 เป็นกลุ่มประชากร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรทาร์ยามานเน และสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Sampling ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 166 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ความยาวแขน และขา ความกว้างรอบอก ความยาวรอบแขนท่อนบน ความยาวรอบน่อง วัดไขมันใต้ผิวหนัง และคำนวณปริมาณไขมัน โดยใช้สูตรของคีส์ และโบรเชก (Keys and Brozek) คำนวณปริมาณกล้ามเนื้อ โดยใช้สูตรของคิตะกาวา (Kitagawa) วัดและหาค่าชนิดรูปร่างตามวิธีของฮีทและคาร์เตอร์ (Heath and Carter) และทำการบันทึกคะแนนที่นักกีฬาแต่ละคนทำได้ตั้งแต่การแข่งขันรอบแรกจนถึงรอบชิงชนะเลิศ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักกีฬาเซปักตะกร้อมีชนิดรูปร่างแบบเอนโด เมโซมอร์ฟ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามเพศ และตำแหน่ง พบว่านักกีฬาชายในตำแหน่งเตะมีค่าเฉลี่ยชนิดรูปร่างแบบเอกโต เมโซมอร์ฟ (2.449-4.694-2.699) ตำแหน่งตั้งและเสิร์ฟมีชนิดรูปร่างแบบเอนโด เมโซมอร์ฟ (2.819-4.758-2.326 และ 3.240-4.374-2.678 ตามลำดับ) ส่วนนักกีฬาหญิงในตำแหน่งเตะ ตั้ง และเสิร์ฟมีค่าเฉลี่ยชนิดรูปร่างแบบเดียวกัน คือแบบเมโซ เอนโดมอร์ฟ (3.98-3.50-2.82, 4.43-3.54-2.64 และ 4.70-3.82-2.23 ตามลำดับ)

2. การเปรียบเทียบชนิดรูปร่าง ขนาด และองค์ประกอบร่างกายของนักกีฬาระหว่างตำแหน่งเตะ ตั้ง และเสิร์ฟ พบว่า น้ำหนัก ความสูง ปริมาณไขมัน และเอนโด มอร์ฟิยัของนักกีฬาตำแหน่งเตะแตกต่างกับตำแหน่งเสิร์ฟอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 น้ำหนัก ความสูง ความยาวแขน ความยาวขา และปริมาณกล้ามเนื้อของนักกีฬาตำแหน่งตั้ง แตกต่างกับตำแหน่งเสิร์ฟ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบชนิดรูปร่าง ขนาดและองค์ประกอบร่างกายของนักกีฬาระหว่างกลุ่มผลสัมฤทธิ์การแข่งขันต่ำกับสูง พบว่า ความยาวขาของนักกีฬาชายในตำแหน่งตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสูงและความยาวขาของนักกีฬาชายในตำแหน่งเสิร์ฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนนักกีฬาหญิงในตำแหน่งเตะมีความสูง และเมโซมอร์ฟิยั แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความยาวขาของนักกีฬาหญิงในตำแหน่งตั้งแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เอนโดมอร์ฟีย์และเมโซมอร์ฟีย์ของนักกีฬาหญิงในตำแหน่งเสิร์ฟแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักกีฬาชายในตำแหน่งตั้งมีความยาวขาสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตำแหน่งเสิร์ฟมีความสูง ความยาวแขน และความยาวขาสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักกีฬาหญิง พบว่า ตำแหน่งตั้ง เอนโดมอร์ฟีย์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์การแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตำแหน่งเสิร์ฟ เมโซมอร์ฟีย์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์การแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุเมธ พรหมอินทร์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ยุทธวิธีการวางทีมและการทำคะแนนในการแข่งขันเซปักตะกร้อกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 35 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษายุทธวิธีและรูปแบบการวางทีม การเสิร์ฟ การเตะ การเหยียบหรือปาด การโหม่ง และการสกัดกั้นของการแข่งขันเซปักตะกร้อกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 35 โดยใช้นักกีฬาเซปักตะกร้อประเภททีมชุดชายที่ผ่านเข้ารอบ 8 ทีมสุดท้าย ในการแข่งขันครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกภาพการแข่งขันตั้งแต่วินาทีแรกจนถึงรอบชิงชนะเลิศ แล้วนำแผ่นบันทึกลงในแผ่นดีวีดี หลังจากนั้นจะนำข้อมูลจากแผ่นดีวีดี บันทึกลงในแบบบันทึกยุทธวิธีการวางทีม การเสิร์ฟ การเตะ การเหยียบหรือปาด การโหม่งและการสกัดกั้นที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น นำข้อมูลจากแบบบันทึกมาจัดกลุ่ม แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ยุทธวิธีการวางทีมที่ใช้ในการแข่งขันเซปักตะกร้อ กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 35 มี 2 แบบ คือ แบบ ABC และ BAC คิดเป็นร้อยละ 35.72 และ 64.28 ตามลำดับ ส่วนการวางตัวผู้เล่นสำรองมี 2 ตำแหน่งเท่ากัน คือ ตำแหน่งเสิร์ฟและเตะ

2. การเสิร์ฟส่วนใหญ่ักกีฬาจะใช้เท้าขวาเสิร์ฟ คิดเป็นร้อยละ 71.43 และเสิร์ฟด้วยหลังเท้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.28 ยุทธวิธีการเสิร์ฟคาดจะนำมาใช้มากที่สุด รองลงมาคือ การเสิร์ฟหยอด คิดเป็นร้อยละ 77.94 และ 14.03 ตามลำดับ

3. ตำแหน่งที่ทำหน้าที่เตะมากที่สุด คือ หน้าขวา โดยใช้เท้าขวาเตะเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 81.48 ส่วนใหญ่จะเตะแบบวอลเลย์ รองลงมาคือ การเตะสลับ คิดเป็นร้อยละ 63.51 และ 21.62 ตามลำดับ ยุทธวิธีการเตะวอลเลย์ฝั่งนำมาใช้มากที่สุด รองลงมาคือ การเตะวอลเลย์คาดและหยอด คิดเป็นร้อยละ 28.67 27.94 และ 20.59 ตามลำดับ

4. ตำแหน่งที่ทำหน้าที่เหยียบมากที่สุด คือ หน้าซ้ายโดยใช้เท้าขวาเหยียบ คิดเป็นร้อยละ 72.73 ส่วนใหญ่เป็นการกระโดดเหยียบ คิดเป็นร้อยละ 68.18 และการกระโดดเหยียบนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการเหยียบฝั่ง รองลงมาคือ การเหยียบหยอด คิดเป็นร้อยละ 43.43 และ 30.49 ตามลำดับ

5. ตำแหน่งที่ทำหน้าที่โหม่งมากที่สุด คือ หน้าขวา โดยใช้หน้าผากโหม่ง รองลงมาคือ ใช้ข้างขวาของศีรษะโหม่ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 33.33 ตามลำดับ การโหม่งส่วนใหญ่จะเป็นการกระโดดโหม่งหยอดมากที่สุด รองลงมาคือ การโหม่งคาด คิดเป็นร้อยละ 38.89 และ 33.33 ตามลำดับ

